

Downloaded via the EU tax law app / web

Edizzjoni Provviżorja

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Is-Sitt Awla)

26 ta' Ottubru 2017 (*)

“Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Unjoni doganali – Kodiċi Doganali tal-Komunità – Artikolu 220(1) u (2)(b) – Irkupru a posteriori ta' dazji fuq l-importazzjoni jew l-esportazzjoni – Kunċett ta' “dazju fil-kontijiet ta' dazji tal-importazzjoni” – Deċiżjoni tal-awtorità doganali kompetenti – Terminu ta' tressiq ta' talba għar-rimbors jew maġfra – Obbligu ta' trażmissjoni tal-kawża lill-Kummissjoni Ewropea – Provi fil-każ ta' rikors kontra deċiżjoni tal-awtorità kompetenti tal-Istat Membru ta' importazzjoni”

Fil-Kawża C-407/16,

li għandha bħala suġġett talba għal deċiżjoni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-Augstāk's tiesas Administratīvo lietu departaments (qorti suprema, dipartiment tal-affarijiet amministrattivi, il-Latvja), permezz ta' deċiżjoni tal-15 ta' Lulju 2016, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fl-20 ta' Lulju 2016, fil-proċedura

“Aqua Pro” SIA

vs

Valsts ieņēmumu dienests,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Is-Sitt Awla),

komposta minn J. C. Bonichot, li qiegħed jaħxi bħala President tal-Awla S. Rodin (Relatur), E. Regan, Imħallfin,

Avukat ġenerali: P. Mengozzi,

Reġistratur: A. Calot Escobar,

wara li rat il-proċedura bil-miktub,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippreżentati:

– għall-Gvern Latvjan, minn I. Kucina, D. Pelše u G. Bambāne kif ukoll minn I. Kalniņš, bħala aġenti,

– għall-Kummissjoni Ewropea, minn A. Caeiros u E. Kalniņš, bħala aġenti,

wara li rat id-deċiżjoni, meħuda wara li nstema' l-Avukat ġenerali, li l-kawża tinqata' mingħajr konkluzjonijiet

tagħti l-preżenti

Sentenza

1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikolu 220(1) u (2)(b), u

tal-Artikoli 236 u 239 tar-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 2913/92, tat-12 ta' Ottubru 1992, li jwaqqaf il-Kodi?i Doganali tal-Komunità (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 2, Vol. 4, p. 307), kif emendat bir-Regolament (KE) Nru 2700/2000 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tas-16 ta' Novembru 2000 (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 2, Vol. 1, p. 239) (iktar 'il quddiem il-“Kodi?i Doganali”), kif ukoll tal-Artikolu 869(b) u tal-Artikolu 875 tar-Regolament tal-Kummissjoni (KEE) Nru 2454/93, tat-2 ta' Lulju 1993, li jiffissa d-dispo?izzjonijiet g?all-implementazzjoni tar-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 2913/92 (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 2, Vol. 6, p. 3) kif emendat bir-Regolament tal-Kummissjoni (KEE) Nru 1335/2003 tal-25 ta' Lulju 2003 (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 2, Vol. 13, p. 463, iktar 'il quddiem ir-“Regolament ta' implimentazzjoni”).

2 Din it-talba tressqet fil-kuntest tal-kaw?a bejn “Aqua Pro” SIA u I-Valsts ie??mumu dienests (awtorità tat-taxxa Latvjana, iktar 'il quddiem l-“awtorità tat-taxxa”) dwar l-intaxxar tad-dazji fuq l-importazzjoni u dwar it-taxxa fuq il-valur mi?jud (VAT), flimkien mal-interessi moratorji, filwaqt ta' verifika *a posteriori* ta' dikjarazzjoni doganali.

II-kuntest ?uridiku

3 L-Artikolu 217(1) tal-Kodi?i Doganali jipprevedi:

“Kull ammont ta' dazju fuq l-importazzjoni jew dazju fuq l-esportazzjoni li jirri?ulta minn dejn doganali, minn hawn 'l isfel imsejja? “ammont ta' dazju”, g?andu ji?i kalkolat mill-awtoritajiet doganali malli jkollhom id-dettalji ne?essarji, u g?andu jidda??al minn dawk l-awtoritajiet fil-kotba tal-kontijiet jew f'kull mezz ie?or ekwivalenti (d?ul fil-kontijiet).”

[...]

4 Skont l-Artikolu 220 tal-Kodi?i Doganali:

“1 Fejn l-ammont ta' dazju li jirrizulta minn dejn doganali ma jkunx idda??al fil-kontijiet skond l-Artikoli 218 u 219 jew idda??al fil-kontijiet f'livell anqas mill-ammont legalment dovut, l-ammont ta' dazju li g?andu ji?i rkuprat jew li jibqa' biex ji?i rkuprat g?andu jidda??al fil-kontijiet fi ?mien jumejn mid-data li fiha l-awtoritajiet doganali jsiru jafu bis-sitwazzjoni u jkunu f'po?izzjoni li jikkalkolaw l-ammont legalment dovut u jstabbilixxu d-debitur (da?la sussegwenti fil-kontijiet). Dak it-terminu ta' ?mien jista' ji?i esti? skond l-Artikolu 219.

2. ?lief fil-ka?ijiet li ssir referenza g?alihom fit-tieni u t-tielet subparagrafi ta' l-Artikolu 217(1), da?liet sussegwenti fil-kontijiet m'g?andhomx isiru fejn:

[...]

(b) l-ammont ta' dazju li ried jit?allas legalment ma ?iex imda??al fil-kontijiet min?abba ?ball min-na?a ta' l-awtoritajiet tad-dwana li ma satax ra?jonevolment ji?i notat mill-persuna resposabbli g?all-pagament, u li din ta' l-a??ar min-na?a tag?ha tkun a?ixxiet in bona fede u tkun ?arset id-dispo?izzjonijiet kollha preskritti fil-li?ijiet fis-se?? fir-rigward ta' dikjarazzjoni tad-dwana.

Fejn l-istatus preferenzjali ta' l-o??etti huwa stabbilit fuq il-ba?i ta' koperazzjoni amministrattiva li tinvolvi lill-awtoritajiet ta' pajji? terz, il-?ru? ta' ?ertifikat minn dawn l-awtoritajiet, jekk ji?i pruvat li hu inkorrett, g?andu jikkostitwixxi ?ball li ma satax ra?jonevolment ikun notat fit-tifsira ta' l-ewwel sotto-paragrafu.

Il-?ru? ta' ?ertifikat ?baljat ma g?andux, i?da, jikkostitwixxi ?ball fejn i?-?ertifikat ikun ba?at fuq tag?rif inkorrett tal-fatti provduti mill-esportatur, minbarra fejn, partikolarment, jidher bi?-?ar illi l-awtoritajiet tal-?ru? kienu konxji jew kellhom ikunu konxji li l-o??etti ma ssodisfawx il-kondizzjonijiet

preskritti għad-dritt ta' trattament preferenzjali.

Il-persuna responsabbli għal dan tista' tinfex il-bona fede tagħha b'ala turija illi, matul il-perjodu ta' tliet xhur ta' l-operati msemmija tan-negozju tagħha, għadet il-kura mistoqqa sabiex tiġura illi għew imwettqa l-kondizzjonijiet kollha tat-trattament preferenzjali.

Iqda, il-persuna responsabbli ma tistax iqda tinfex bi skuża l-bona fede tagħha jekk il-Kummissjoni Ewropea tkun ippublikat avviż fil-ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea, li jgħid li hemm lok għal dubji rigward l-applikazzjoni kif għandha tkun ta' arranġamenti preferenzjali mill-pajjiż benefiċjarju;

[...]

5 L-Artikolu 236 ta' dan il-kodiċi jipprevedi:

"1 Dazji fuq l-importazzjoni jew dazji fuq l-esportazzjoni għandhom jitgħallsu lura sakemm jiġi stabbilit li meta kien tnekk l-ammont ta' dawk id-dazji ma kienx legalment dovut jew li dak l-ammont idda għal fil-kontijiet bi ksur ta' l-Artikolu 220(2).

Dazji fuq l-importazzjoni jew dazji fuq l-esportazzjoni għandhom jintbagħtu sakemm jiġi stabbilit li meta kienu dda għal fil-kontijiet l-ammont ta' dawk id-dazji ma kienx legalment dovut jew li dak l-ammont idda għal fil-kontijiet bi ksur tal-Artikolu 220(2).

Ebda tlas lura jew ma'fra m'għandha tingħata meta l-fatti li wasslu għall-tlas jew da'la fil-kontijiet ta' ammont li ma kienx legalment dovut kienu r-riżultat ta' azzjoni ma' suba mill-persuna involuta.

2. Dazji fuq l-importazzjoni jew dazji fuq l-esportazzjoni għandhom jitgħallsu lura jew jintbagħtu malli tiġi preżentata applikazzjoni lill-uffiċċju doganali xieraq fi tliet snin mid-data li fiha l-ammont ta' dawk id-dazji kien tnekk kkomunikat lid-debitur.

Dak il-perjodu għandu jiġi estiż jekk il-persuna interessata tipprova evidenza li ma kienx tnekk tpreżentata l-applikazzjoni tagħha fil-perjodu msemmi b'riżultat ta' tirkostanzi imprevedibbli jew ta' forza ma' tnekk.

Fejn l-awtoritajiet doganali stess jiskopru matul dan il-perjodu li sitwazzjoni jew o'ra deskritta fl-ewwel u t-tieni subparagrafi tal-paragrafu 1 je' istu, għandhom i'għallsu lura jew jibagħtu [ja'fru] l-flus fuq inizjattiva tagħhom stess."

6 L-Artikolu 239 tal-Kodiċi Doganali jipprovdi:

"1 Dazji fuq l-importazzjoni jew dazji fuq l-esportazzjoni jistgħu jitgħallsu lura jew jintbagħtu f'sitwazzjonijiet o'ra barra dawk li ssir referenza għalihom fl-Artikoli 236, 237, u 238:

– li għandhom ji'għallsu stabbiliti skont il-proċedura tal-kumitat;

– li jirriżultaw minn tirkostanzi li fihom ebda ingann jew traskura'ni ovvja ma jistgħu ji'għallsu attribwiti lill-persuna interessata. Is-sitwazzjonijiet li fihom din id-dispożizzjoni tista' ti'għallsu applikata u l-proċeduri li għandhom ji'għallsu segwiti għal dak il-għan għandhom ji'għallsu definiti skont il-proċedura tal-Kumitat. Tlas lura jew remissjoni jistgħu jsiru bla t'sara għal kondizzjonijiet speċjali.

2. Dazji għandhom jitgħallsu lura jew jintbagħtu [jin'afu] għar-ra' unijiet stipulati fil-paragrafu 1 malli tiġi preżentata applikazzjoni lill-uffiċċju doganali xieraq fi tliet snin mid-data li fiha l-ammont tad-dazji kien tnekk kkomunikat lid-debitur.

Iqda, l-awtoritajiet doganali jistgħu jippermettu li dan il-perjodu jinqabe' f'ka'zji e' ttezzjonali

“ustifikati kif jixraq.”

7 Skont l-Artikolu 869 tar-Regolament ta' Implementazzjoni:

“L-awtoritajiet doganali għandhom huma stess jiddeżiedu li ma jagħtux kas a posteriori [jda? lux sussegwentement fil-kontijiet] dazji li ma jkunux in?abru:

(a) f'każijiet li fihom it-trattament ta' tariffi preferenzjali jkun ?ie applikat fil-kuntest ta' kwota ta' tariffa, ta' limitu massimu ta' tariffa jew ta' arranġamenti o?ra meta l-intitolament għal dan it-trattament ikun ?ie soppres fil-mument ta' l-a??ettazzjoni tad-dikjarazzjoni doganali ming?ajr li dak il-fatt ikun ?ie ppublikat fil-?urnal Uffi?jali tal-Komunitajiet Ewropej qabel ir-rilaxx f'?irkolazzjoni libera tal-merkanzija f'dak il-ka? jew, meta dik is-soppresjoni ma tkunx ?iet ippublikata, li jkun ?ie mg?arraf bil-manjera xierqa fl-Istat Membru kkon?ernat, il-persuna li tkun su??etta għal pagament li da parti tagħha tkun a?ixxiet in bona fide u tkun ikkonformat mad-dispo?izzjonijiet kollha stabbiliti bil-le?islazzjoni e?istenti f'dak li għandu x'jaqsam mad-dikjarazzjoni doganali;

(b) fil-ka?i li fihom huma jikkonsidraw li l-kondizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 220(2)(b) tal-Kodi?i huma mwettqa, apparti minn dawk li fihom id-dossier għandu jkun trasmess lejn il-Kummissjoni bis-sa??a ta' l-Artikolu 871. B'dana kollu, meta l-Artikolu 871(2), it-tieni n?i?, ikun applikabbli, l-awtoritajiet doganali ma jstgħux jadottaw de?i?joni li twarrab id-d?ul fil-kontijiet tad-dazji f'dak il-ka? sat-tmiem tal-pro?edura inizzjata b'konformità ma l-Artikoli 871 sa 876.

Meta talba tkun ippre?entata għal rifu?joni jew remissjoni permezz ta' l-Artikolu 236 tal-Kodi?i b'konnessjoni ma l-Artikolu 220(2)(b) tal-Kodi?i, is-subparagrafu (b) ta' l-ewwel paragrafu ta' dan l-Artikolu u l-Artikoli 871 sa 876 għandhom ikunu japplikaw mutatis mutandis.

Għall-iskopijiet li jkunu applikati l-paragrafi ta' hawn fuq, l-Istati Membri għandhom jagħtu lil-xulxin għajjnuna re?iproka, partikolarment meta ?ball mill-awtoritajiet doganali ta' Stat Membru apparti milli minn dak responsabbli għat-te?id tad-de?i?joni jkun ikkon?ernat.”

8 L-Artikolu 871 ta' dan ir-regolament huwa redatt hekk:

“1 L-awtorità doganali għandha titrasmetti l-ka? lejn il-Kummissjoni sabiet ikun de?i? permezz tal-pro?edura stabbilita fl-Artikoli 872 sa 876 meta din tikkonsidra li l-kondizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 220(2)(b) tal-Kodi?i jkunu mwettqa u:

- jekk hi tikkonsidra li l-Kummissjoni tkun wettqet ?ball fil-qofol tat-tifsira ta' l-Artikolu 220(2)(b) tal-Kodi?i,

- i?-?irkostanzi tal-ka? huma relatati mas-sejbiet ta' l-investigazzjoni tal-Komunità mwettqa bis-sa??a tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 515/97 tat-13 ta' Marzu 1997 rigward l-għajjnuna re?iproka bejn l-awtoritajiet amministrattivi tal-Istati Membri u l-koperazzjoni bejn dawn ta' l-a??ar u l-Kummissjoni sabiex jassiguraw l-applikazzjoni korretta tal-li?i fuq il-materji doganali u agrikoli [?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 2, Vol. 8, p. 217] jew permezz ta' le?islazzjoni tal-Komunità jew ta' xi ftehim konklu? mill-Komunità ma pajji? jew grupp ta' pajji?i li fih disposizzjoni tkun saret għat-twettieq ta' l-investigazzjonijiet b?al dawn mill-Komunità, jew

- l-ammont mhux mi?bur mill-operatur ikkon?ernat fir-rigward ta' operazzjoni wa?da jew aktar ta' l-importazzjoni jew l-esportazzjoni imma b'konsegwenza ta' ?ball wie?ed ikun ta' EUR 500,000 jew aktar.

2. B'dana kollu, il-ka?i referuti fil-paragrafu 1 m'għandhomx ikunu trasmessi meta:

- il-Kummissjoni tkun di?a adottat de?i?joni permezz tal-pro?edura li hemm provvedimenti dwarha

fl-Artikoli 872 sa 876 dwar ka? li jinvolvi kwestjonijiet komparabbli fil-fatt u fil-li?i,

il-Kummissjoni tkun di? a tikkonsidra ka? li jinvolvi kwestjonijiet komparabbli fil-fatt u fil-li?i.

[...]”

9 L-Artikolu 875 tar-Regolament ta' implementazzjoni jipprevedi:

“Meta jkun stabbilit li d-de?ijoni referuta fl-Artikolu 873 u ?-?irkostanzi li jkunu ta?t konsiderazzjoni huma tali li d-dazji f’dak il-ka? ma jkunux je?tie?u li jidda??lu fil-kontijiet, il-Kummissjoni tista tispes?ifika li l-kondizzjonijiet li permezz tag?hom l-Istati Membru jkunu jistg?u jibqg?u lura milli jwettqu d-d?ul ta’ wara r-rilaxx fil-kontijiet fil-ka?i li jinvolvu ka?i komparabbli fil-fatt u fil-li?i.”

10 L-Artikolu 9 tar-Regolament (KE) Nru 1073/1999 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta’ Mejju 1999 li jikkon?ernaw l-investigazzjonijiet immexxija mill-Uffi??ju Ewropew ta’ Kontra l-Frodi (OLAF) (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 1, Vol. 3, p. 91 iktar ’il quddiem ir-“Regolament dwar l-invetsigazzjonijiet tal-OLAF” jipprevedi:

“1 Malli titlesta investigazzjoni mwettqa mill-Uffi??ju, dan ta’ l-a??ar g?andu j?ejji rapport, ta?t l-awtorità tad-Direttur, li jispe?ifika l-fatti stabbiliti, it-telf finanzjarju, jekk ikun hemm, u s-sejbiet ta’ l-investigazzjoni, inklu?i r-rakkomandazzjonijiet tad-Direttur ta’ l-Uffi??ju dwar l-azzjoni li g?andha tittie?ed.

2. Meta jit?ejjew dawn ir-rapporti, g?andhom ji?u meqjusa r-rekwi?iti pro?edurali stabbiliti fil-li?i nazzjonali ta’ l-Istat Membru involut Ir-rapporti preparati fuq dik il-ba?i g?andhom jikkostitwixxu prova ammissibbli fi pro?edimenti amministrattivi jew ?udizzjarji ta’ l-Istat Membru li fih l-u?u tag?hom jirri?ulta li huwa me?tie?, bl-istess mod u ta?t l-istess kondizzjonijiet b?ar-rapporti amministrattivi m?ejjija minn spetturi amministrattivi nazzjonali. G?andhom ikunu so??etti g?all-istess regoli ta’ valutazzjoni b?al dawk applikabbli g?ar-rapporti amministrattivi m?ejjija minn spetturi amministrattivi nazzjonali u huma ta’ valur identiku g?al dawk ir-rapporti.

3. Rapporti mag?mula wara investigazzjoni esterna u kull dokument relatat li jkun utli g?andhom jintbag?tu lill-awtoritajiet kompetenti ta’ l-Istati Membri in kwistjoni skond ir-regoli li g?andhom x’jaqsmu ma’ investigazzjonijiet esterni.

4. Rapporti m?ejjija wara investigazzjoni interna u kull dokument relatat li jkun utli g?andhom jintbag?tu lill-istituzzjoni, korp, uffi??ju jew a?enzija involuta. L-istituzzjoni, korp, uffi??ju jew a?enzija g?andhom jie?du dik l-azzjoni, partikolarment dixxiplinarja jew legali, fuq il-ba?i ta’ l-investigazzjonijiet interni, skond ir-ri?ultati ta’ dawk l-investigazzjonijiet, u g?andha tirraporta dwarha lid-Direttur ta’ l-Uffi??ju fit-terminu ta’ ?mien minnu stipulat fis-sejbiet tar-rapport tieg?u.”

Il-kaw?a prin?ipali u d-domandi preliminari

11 Mill-1 ta’ Settembru 2007 sal-31 ta’ Di?embru 2009, Aqua Pro a importat fl-Unjoni Ewropea roti li ?ejjin mill-Kambodja. Konformement g?al ftehim ta’ distribuzzjoni, hija xtrathom ming?and impri?a ?ermani?a bil-g?an li jitqieg?du f’?irkulazzjoni libera.

12 Billi bba?at ru?ha fuq ?ertifikat ta’ ori?ini "Formula A", ma?ru? mill-awtoritajiet tal-Kambodja fil-kuntest tal-preferenzi ??eneralizzati, Aqua Pro ma ?allset l-ebda dazju doganali jew VAT.

13 Matul is-sena 2010, l-awtorità tat-taxxa r?eviet informazzjoni ming?and l-Uffi??ju Ewropew ta’ Kontra l-Frodi (OLAF), skont liema ?-?ertifikat tal-ori?ini mog?ti mill-Gvern tal-Kambodja dwar il-merkanzija kkon?ernata ma kienx konformi mar-rekwi?iti tad-dispo?izzjonijiet tad-dritt tal-Unjoni.

14 Abba?i ta' din l-informazzjoni, l-amministrazzjoni fiskali wettqet audit tad-dazju doganali u ta' taxxi o?ra dovuti minn Aqua Pro u kkonstatat li ?-?ertifikat "formula A" in?ar?et irregolarment u li l-e?enzjonijiet tad-dazji doganali kienu ?ew applikati indebitament g?all-imsemmija merkanzija.

15 Konsegwentement, b'de?i?joni tat-3 ta' Settembru 2010, l-amministrazzjoni fiskali imponiet Aqua Pro l-?las tad-dazji doganali u tal-VAT, flimkien mal-interessi moratorji (iktar 'il quddiem id-"de?i?joni kkontestata").

16 Peress li kkontestat din id-de?i?joni, ming?ajr su??ess, mad-direttur ?enerali tal-amministrazzjoni fiskali, Aqua Pro ppre?entat rikors g?al annullament quddiem l-administrat?v? rajona tiesa (qorti amministrattiva distrettwali, il-Latvja) billi argumentat li, bid-dikjrazzjoni tal-merkanzija b'rata 0, hija a?ixxiet in *bona fide* sa fejn hija ma setg?etx, b'mod partikolari, tkun taf li ?-?ertifikat "formula A" in?ar?u irregolarment.

17 Fil-kuntest ta' din il-pro?edura, tqum il-kwistjoni tal-applikabbiltà g?a?-?irkustanzi tal-ka? tad-De?i?joni C(2012) 8694, adottata mill-Kummissjoni fit-30 ta' Novembru 2012, wara talba mir-Repubblika tal-Finlandja dwar dazji tal-importazzjoni g?al roti li ?ejjin mill-Kambodja minn kumpannija Finalandi?a u li fiha l-Kummissjoni kkunsidrat li, f'dan il-ka?, huwa ??ustifikat li ma jitti?idx inkunsiderazzjoni *a posteriori* l-ammont ta' dazji li g?andhom ji?u rkuprati.

18 F'dan ir-rigward, l-amministrazzjoni fiskali tal-Latvja, sostniet, b'mod partikolari, li Aqua Pro ma ppre?entatx talba g?al rimbors jew e?enzjoni tad-dazji tal-importazzjoni konformement mal-Artikoli 878 u 879 tar-regolament ta' Implementazzjoni, ebda pro?edura f'dan is-sens ma ?iet mibdija sabiex tiddetermina jekk dan l-importatur kienx kapa?i jidentifika l-i?ball mag?mul meta ?are? i?-?ertifikat ta-ori?ini. Barra minn dan, skont din l-amministrazzjoni, is-sitwazzjoni ta' Aqua Pro ma hijiex komparabbli ma' dik li fuqha hija bba?ata d-de?i?joni tal-Kummissjoni msemmija iktar 'il fuq.

19 Peress li kisbet, permezz tal-intervent tal-amminsitrazzjoni fiskali tal-Latvja, informazzjoni mill-Ministeru tal-Kummer? tal-Kambodja li tirrigwarda ?-?irkustanzi tal-?ru? ta?-?ertifikati "formula A" dwar roti esportati lejn il-Latvja , li minnhom jirri?ulta li dan il-ministeru ma setax jivverifika r-regolarità ta' dan il-?ru? peress li l-esportatur ma nnotifikax id-dokumenti rilevanti, l-administrat?v? rajona tiesa (qorti amministrattiva distrettwali), permezz ta' sentenza tat-28 ta' Novembru 2013, ?a?det ir-rikors g?al annullament ta' Aqua Pro.

20 Wara e?ami tal-kaw?a fl-appell, l-Administrat?v? apgabaltiesa (qorti amministrattiva re?jonali, il-Latvja), permezz ta' sentenza tas-7 ta' Mejju 2015, ?a?det ukoll it-talba ta' Aqua Pro billi kkunsidrat li hija ma tissodisfax il-kundizzjonijiet sabiex tinvoka l-aspettattivi le?ittimi skont l-Artikolu 220(2)(b) tal-Kodi?i Doganali, kif jirri?ulta mill-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja. B'mod partikolari, Aqua Pro, li fuqha g?andha, skont din il-qorti, l-oneru tal-prova, ma pprodu?ietx provi li jirrifjutaw il-konstatazzjonijiet tal-OLAF li jirrigwardaw l-ori?ini tal-komponenti tar-roti insostenn ta' ?ertifikati ta' ori?ini "formuli B u D".

21 Aqua Pro ppre?entat appell fil-kassazzjoni quddiem il-qorti tar-rinviju.

22 Qabelxejn, din il-qorti tosserva, li je?istu dubji fuq il-kwistjoni ta' jekk kienx i??ustifikat il-fatt li l-awtoritajiet doganali u l-administrat?v? rajona tiesa (qorti amministrattiva distrettwali) irrifjutaw li je?aminaw il-*bona fide* ta' Aqua Pro fis-sens tal-Artikolu 220(2)(b) tal-Kodi?i Doganali, fid-dawl tal-assenza ta' talba tar-rikorrenti li bdiet il-pro?edura ta' ma?fra jew ta' rimbors tad-dazji. Skont l-imsemmija qorti, je?istu wkoll dubji fuq il-kwistjoni ta' jekk huwiex ?ust li l-awtoritajiet doganali u l-administrat?v? rajona tiesa (qorti amministrattiva distrettwali) ma ?adux inkunsiderazzjoni tad-De?i?joni C(2012) 8694 tat-30 ta' Novembru 2012 fil-kuntest tat-talba tar-Repubblika tal-Finlandja.

F'dan ir-rigward, il-punt determinanti f'dan ir-rigward huwa jekk i?-?irkustanzi fattwali u legali humiex paragunabbli u jekk il-persuna kkon?ernata a?ixxitx b' *bona fide* u osservat ir-regoli kollha relatati mad-dikjarazzjoni doganali.

23 Sussegwentement, skont il-qorti tar-rinviju, g?andhom isiru mistoqsijiet dwar l-u?u tar-rapport tal-OLAF b?ala prova u verifika sussegwenti biex ji?u kkonstatati l-fatti.

24 Fl-a??ar nett, hemm dubji dwar jekk, meta titqies il-kwistjoni tal-*bona fide* tar-rikorrenti, g?andhiex, flimkien ma?-?irkustanzi l-o?ra tal-kaw?a, inklu? il-mudell operazzjonali tal-impri?i tal-Kambodja u l-awtoritajiet inkwistjoni, jag?tu tifsira lill-fatt li Aqua Pro kisbet l-imsemmija merkanzija mhux direttament mill-impri?a Kambodjana i?da, fl-ambitu ta' ftehim ta' distribuzzjoni, ma' impri?a ?ermani?a, peress li dan il-mudell ta' kummer?jali di?à jeskludi, b?ala prin?ipju, fih innifsu, kooperazzjoni diretta bejn Aqua Pro u l-kumpannija Kambodjana, fl-assenza ta' kuntatt bejniethom.

25 F'dawn i?-?irkustanzi, l-Augst?k?s tiesas Administrat?vo lietu departaments (qorti suprema, dipartiment tal-affarijiet amministrattivi, il-Latvja) idde?idiet li tissospendi l-pro?eduri quddiemha u li tag?mel id-domandi preliminari li ?ejjin lill-Qorti tal-?ustizzja:

“1) a) L-Artikolu 220(1) u(2)(b) tar-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 2913/92 (1), tat-12 ta' Ottubru 1992, li jwaqqaf il-Kodi?i Doganali tal-Komunità, g?andu ji?i interpretat fis-sens li d-d?ul fil-kontijiet tal-ammont tad-dazji dovuti kkonstatati mill-awtoritajiet huwa meqjus li se?? fil-kuntest tad-de?i?joni tal-awtoritajiet dwar id-d?ul fil-kontijiet jew id-determinazzjoni tal-obbligu ta' ?las tad-dazji, irrispettivament mill-kontestazzjoni amministrattiva jew ?udizzjarja ta' din id-de?i?joni?

b) L-Artikoli 236 u 239 tar-Regolament (KEE) Nru 2913/92, tat-12 ta' Ottubru 1992, li jwaqqaf il-Kodi?i Doganali tal-Komunità, g?andhom ji?u interpretati fis-sens li, minn meta l-awtoritajiet adottaw de?i?joni li dda??al fil-kontijiet l-ammont tad-dazji inkwistjoni u minn meta imponew fuq id-debitur l-obbligu li j?allashom (hekk kif g?amelt l-amministrazzjoni nazzjonali f'dan il-ka?), filwaqt li kontra din id-de?i?joni d-debitur ikun ippre?enta rimedju amministrattiv u ?udizzjarju, dan tal-a??ar g?andu simultanament jitlob il-ma?fra jew ir-rimbors ta' dawn id-dazji skont il-pro?edura prevista fl-Artikoli 236 jew 239 tar-regolament (jew inkella l-kontestazzjoni tad-de?i?joni tal-amministrazzjoni fil-kaw?a pre?enti tista' wkoll titqies li hija talba g?al ma?fra/rimbors)? Fil-ka? ta' risposta affermattiva, x'differenza sostanzjali hemm bejn l-ist?arri? tal-legalità tad-de?i?joni tal-awtoritajiet dwar id-d?ul fil-kontijiet u dwar l-obbligu ta' ?las tad-dazji, minn na?a, u l-kwistjoni li g?andha ti?i de?i?a fil-kuntest tal-pro?edura prevista fl-Artikolu 236 [tal-Kodi?i Doganali], min-na?a l-o?ra ?

?) L-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 236(2) tar-Regolament (KEE) Nru 2913/92, tat-12 ta' Ottubru 1992, li jwaqqaf il-Kodi?i Doganali tal-Komunità g?andu ji?i interpretat fis-sens li l-kontestazzjoni tad-de?i?joni tal-amministrazzjoni nazzjonali li timponi l-?las tad-dazji u t-tul ta' din il-pro?edura jestendu t-terminu g?at-tressiq ta' talba g?all-ma?fra jew g?ar-rimbors tad-dazji (jew ji?ustifikaw it-tardività tag?ha)?

d) Jekk, fil-kaw?a pre?enti, il-kwistjoni tad-d?ul fil-kontijiet jew tal-ma?fra g?andha ti?i de?i?a irrispettivament mid-de?i?joni adottata mill-Kummissjoni Ewropea fir-rigward ta' Stat Membru ie?or (f'dan il-ka? il-Finlandja), l-awtoritajiet jew il-qorti g?andhom, fid-dawl tal-Artikolu 869(b) tar-Regolament tal-Kummissjoni (KEE) Nru 2454/93, tat-2 ta' Lulju 1993, li jiffissa d-dispo?izzjonijiet g?all-implementazzjoni tar-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 2913/92 li jistabbilixxi il-Kodi?i Doganali Komunitarju, u tal-eventwali ammont dazji fil-kaw?a inkwistjoni, iressqu quddiem il-Kummissjoni Ewropea l-kwistjoni tan-nuqqas ta' d?ul fil-kontijiet jew tal-ma?fra tad-dazji?

2) a) G?all-finijiet tal-applikazzjoni tal-Artikolu 220(2)(b) tar-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 2913/92, tat-12 ta' Ottubru 1992, li jwaqqaf il-Kodi?i Doganali tal-Komunità, g?andhom jitwettqu e?amijiet wara r-rilaxx ta?-?irkustanzi relatati mal-a?ir tal-awtoritajiet u ta' esportatur ta'

pajji? terz (f'dan il-ka?, il-Kambodja) li kien is-su??ett ta' investigazzjoni fil-kuntest ta' missjoni tal-OLAF? Jew inkella d-deskrizzjonijiet ?enerali ta?-?irkustanzi esposti fir-rapport tal-OLAF fir-rigward tal-imsemmi a?ir g?andhom jing?ataw l-istatus ta' provi?

b) L-informazzjoni miksuba fil-kuntest ta' e?ami wara r-rilaxx jie?du l-pre?edenza fuq ir-rapport tal-OLAF, anki jekk dawn jirrigwardaw is-sitwazzjoni ta' Stat Membru spe?ifiku?

?) L-Artikolu 875 tar-Regolament tal-Kummissjoni (KEE) Nru 2454/93, tat-2 ta' Lulju 1993, li jiffissa d-dispo?izzjonijiet g?all-implementazzjoni tar-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 2913/92 li jistabbilixxi il-Kodi?i Doganali Komunitarju, g?andu ji?i interpretat fis-sens li Stat Membru huwa marbut minn de?i?joni tal-Kummissjoni Ewropea adottata fir-rigward ta' Stat Membru ie?or (f'dan il-ka? [ir-Repubblika tal-]Finlandja) abba?i ta' dan l-istess rapport tal-OLAF?

d) G?andu jkun hemm e?ami wara r-rilaxx u l-informazzjoni miksuba fil-kuntest ta' dan l-e?ami g?andha tintu?a f'?irkustanzi fejn il-Kummissjoni Ewropea tkun adottat, abba?i tar-rapport tal-OLAF, de?i?joni ta' nuqqas ta' d?ul fil-kontijiet tad-dazji fil-konfront ta' Stat Membru ie?or u tkun applikat l-Artikolu 875 tar-Regolament ta' implementazzjoni tal-Kodi?i Doganali [?]

3) G?all-finijiet tal-applikazzjoni tal-Artikolu 220(2)(b) tar-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 2913/92, tat-12 ta' Ottubru 1992, li jwaqqaf il-Kodi?i Doganali tal-Komunità, il-fatt li, f'ka? partikolari, operazzjoni ta' importazzjoni ta' merkanzija se??et abba?i ta' ftehim ta' distribuzzjoni, jista' jkun rilevanti fil-kuntest tal-evalwazzjoni tal-e?istenza ta' motivi ra?onevoli u ta' bona fide fl-a?ir tal-persuna taxxabli?"

Fuq id-domandi preliminari

Fuq id-domanda 1(a)

26 Preliminarjament, g?andu jittfakkar li, skont ?urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-?ustizzja, fil-kuntest tal-pro?edura ta' kooperazzjoni bejn il-qrati nazzjonali u l-Qorti tal-?ustizzja stabbilita fl-Artikolu 267 TFUE, huwa l-kompitu ta' din tal-a??ar li tag?ti lill-qorti nazzjonali risposta utli li tg?inha tidde?iedi l-kaw?a li ?iet adita biha. F'din il-perspettiva, jekk ikun me?tie?, il-Qorti tal-?ustizzja g?andha tifformula mill-?did id-domandi mag?mula lilha. Barra minn hekk, jista' jkun me?tie? li l-Qorti tal-?ustizzja tie?u inkunsiderazzjoni r-regoli tad-dritt tal-Unjoni li l-qorti nazzjonali ma tkunx g?amlet riferiment g?aliohm fil-formulazzjoni tad-domanda tag?ha (sentenza tal-1 ta' Frar 2017, Município de Palmela, C-144/16, EU:C:2017:76, punt 20 u l-?urisprudenza ??itata).

27 F'dan il-ka?, mid-digriet tar-rinviju jirri?ulta li l-Augst?k?s tiesas Administrat?vo lietu departaments (qorti suprema, dipartiment tal-affarijiet amministrattivi), b'mod partikolari, tistaqsi jekk d?ul fil-kontijiet *a posteriori* tal-ammont tad-dazji li g?andu ji?i rkuprat, li g?alih Aqua Pro setg?et to??ezzjona ta?t l-Artikolu 220 (2) (b) tal-Kodi?i Doganali, di?à se?? min?abba l-fatt li l-ist?arri? ?udizzjarju tal-legalità tad-de?i?joni kkontestata ma kienx g?adha wasslet g?al de?i?joni li saret res judicata u li, g?aldaqstant, il-kwistjoni dwar jekk id-da?ji inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali g?andhomx ji?u kkunsidrati g?adha ma ?ietx de?i?a.

28 G?al dan il-g?an, permezz tal-(a) tal-ewwel domanda tag?ha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, meta d-d?ul fil-kontijiet *a posteriori* tal-ammont ta' dazju li g?andu ji?i rkuprat g?andu inkunsiderazzjoni tal-Artikolu 220 tal-Kodi?i Doganali, jittqies li se?? meta d-de?i?joni tal-awtoritajiet marbuta mat-te?id inkunsiderazzjoni jew id-determinazzjoni tal-obbligu li jit?allisu d-dazji tkun is-su??ett ta' appell amministrattiv jew ?udizzjarju.

29 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i rrilevat li l-Artikolu 220 (1) tal-Kodi?i Doganali jillimita ru?u li jipprevedi, fir-rigward ta' d?ul fil-kontijiet *a posteriori* tal-ammont ta' dazju li g?andu ji?i rkuprat, li

dawn tal-a??ar g?andhom, bla ?sara g?ad-dispo?izzjonijiet tal-Artikolu 219 ta' dan il-kodi?i, isiru fi ?mien jumejn mid-data li fiha l-awtoritajiet doganali jkunu ?ew g?al-konjizzjoni tas-sitwazzjoni msemmija fl-Artikolu 220(1) u jistg?u jikkalkulaw l-ammont legalment dovut u jiddeterminaw id-debitur.

30 Madankollu, fir-rigward tal-kwistjoni dwar jekk l-ammont tad-dazji li g?andhom ji?u rkuprati g?andux ji?i kkunsidrat b?ala attwalment da?al fil-kont, g?andu ji?i mfakkar li, skont ?urisprudenza stabbilita, l-Artikolu 217 (1) tal-Kodi?i Doganali, li d-d?ul fil-kontijiet g?andu jikkonsisti fl-iskrizzjoni mill-awtoritajiet doganali tal-ammont ta' dazji ta' importazzjoni jew dazji fuq l-esportazzjoni li jirri?ultaw minn dejn doganali fil-kotba tal-kontijiet jew f'kull mezz ie?or ekwivalenti (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tas-16 ta' Lulju 2009, *Distillerie Smeets Hasselt et*, C-126/08, EU:C:2009:470, punt 22, kif ukoll tat-8 ta' Novembru 2012, *KGH Belgium*, C-351/11, EU:C:2012:699, punt 21).

31 Konsegwentement, fil-ka? ta' rkupru *a posteriori*, l-ammont ta' dazji dovut kkonstatati mill-awtoritajiet g?andu jitqies li da?al fil-kontijiet meta l-awtoritajiet doganali da??lu dan l-ammont fil-kotba tal-kontijiet jew f'kull mezz ie?or ekwivalenti, din ir-re?istrazzjoni g?andha titwettag, fil-prin?ipju, f'terminu ta' jumejn previst fl-Artikolu 220 (1) tal-Kodi?i Doganali.

32 Madankollu, il-fatt li d-de?i?joni, sussegwenti, tal-awtoritajiet dwar d?ul fil-kontijiet jew id-determinazzjoni tal-obbligu ta' ?las tad-dazji hija su??etta g?al pro?edura amministrattiva jew ?udizzjarja b?ala tali, ma jistax jaffettwa l-konstatazzjoni li operazzjoni ta' d?ul fil-kontijiet effettivament twettqet skont l-Artikolu 217 (1) u l-Artikolu 220 (1) tal-Kodi?i Doganali.

33 Din l-interpretazzjoni hija kkorroborata, b'mod partikolari, mill-fatt li l-pre?entata ta' rikors, skont l-Artikolu 243 tal-Kodi?i Doganali ma hijiex, skont l-ewwel paragrafu tal-Artikolu 244 ta' dan il-kodi?i, fil-prin?ipju, ma tissospendix l-e?ekuzzjoni tad-de?i?joni kkontestata u li tali appell ma jipprekludix, g?alhekk, l-e?ekuzzjoni immedjata ta' dik id-de?i?joni (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-3 ta' Lulju 2014, *Kamino International Logistics u Datema Hellmann Worldwide Logistics*, C?129/13 u C-130/13, EU:C:2014:2041, punt 56).

34 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet pre?edenti, ir-risposta g?all-punt (a) tal-ewwel domanda hija li l-Artikolu 217(1) u l-Artikolu 220 (1) tal-Kodi?i Doganali g?andhom ji?u interpretati fis-sens li, fil-ka? ta' rkupru *a posteriori*, l-ammont ta' dazju dovut lill-awtoritajiet jitqies li da?al fil-kontijiet meta l-awtoritajiet tad-dwana g?andhom jinkludu dan l-ammont fil-kotba tal-kontijiet jew f'kull mezz ie?or ekwivalenti, irrISPETTIVAMENT minn jekk id-de?i?joni tal-awtoritajiet dwar id-d?ul fil-kontijiet jew id-determinazzjoni tal-obbligu ta' ?las tad-dazji, irrISPETTIVAMENT mill-kontestazzjoni amministrattiva jew ?udizzjarja ta' din id-de?i?joni.

Fuq id-domanda 1(b)

35 Preliminarjament, g?andu ji?i rrilevat li jirri?ulta mid-de?i?joni tar-rinviju li l-punt (b) tal-ewwel domanda, tressqet sabiex ji?i vverifikat jekk l-awtorità fiskali u l-korpi ?udizzjarji pre?edenti jistg?ux ?ustament iqisu li fl-assenza ta' talba minn Aqua Pro, g?al remissjoni jew rimbors skont l-Artikoli 236 u 239 tal-Kodi?i Doganali, ma kienx hemm b?onn li ji?i e?aminat jekk Aqua Pro tistax invokat aspettattivi le?ittimi fis-sens tal-Artikolu 220(2)(b) ta' dan il-kodi?i.

36 G?aldaqstant, il-kwistjoni g?andha tinftiehem b?ala li hija essenzjalment jekk l-Artikoli 220(2)(b) kif ukoll l-Artikoli 236, 239, u 243 tal-Kodi?i Doganali g?andhomx ji?u interpretati fis-sens li, fil-ka? ta' rimedju amministrattiv u sussegwentement ?udizzjarju kontra d-de?i?joni tal-awtoritajiet fiskali li jda??lu fil-kontijiet, *a posteriori*, ammont ta' dazji fuq l-importazzjoni u li jimponu ?las fuq l-importatur, dan tal-a??ar g?andu, sabiex ikun jista' jibba?a ru?u fuq aspettattivi le?ittimi skont l-Artikolu 220(2)(b) tal-Kodi?i Doganali, jitlob il-ma?fra jew ir-rimors ta' daww id-dazji

konformement mal-proċedura prevista fl-Artikoli 236 u 239 ta' dan il-Kodiċi u jekk, fejn xieraq, il-kontestazzjoni ta' dik id-deċiżjoni fil-kuntest tal-imsemmi rikors tista' titqies li tikkostitwixxi tali talba.

37 Sabiex tingħata risposta għal din id-domanda, hemm lok li jifakkar, qabelxejn, li L-Artikolu 220(2)(b) tal-Kodiċi Doganali li għandu l-għan li jiproteġi l-aspettattivi leġittimi tal-persuna taxxabbli fir-rigward tal-mertu tal-elementi kollha li huma involuti fid-deċiżjoni li jiġu rkuprati jew le d-dazji doganali (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tat-18 ta' Ottubru 2007, *Agrover*, C-173/06, EU:C:2007:612, punt 31, u tal-10 ta' Diċembru 2015, *Veloserviss*, C-427/14, EU:C:2015:803, punt 43).

38 Għal dan il-għan, din id-dispożizzjoni tipprevedi li ma sarx id-d'ul fil-kontijiet *a posteriori* tal-ammont tad-dazji ta' importazzjoni legalment dovuti u, konsegwentement, għall-irkupru ta' dawn id-dazji, meta importatur jista' jibbaża ruġu fuq aspettattiva leġittima.

39 Minn dan jirriżulta, kif speċifikat ukoll fl-Artikolu 869(b) tar-Regolament ta' Implementazzjoni, li fil-prinċipju, huma l-awtoritajiet doganali stess li għandhom jiddeċiedu li ma jwettqux d'ul fil-kontijiet *a posteriori* tad-dazji mhux miżbura u għall-irkupru relatat jekk huma jqisu li l-kundizzjonijiet tal-protezzjoni ta' dawn l-aspettattivi leġittimi huma sodisfatti mill-importatur ikkonfermat.

40 Jekk l-awtoritajiet doganali jiddeċiedu, min-naħa l-oħra, b'mod partikolari, wara kontroll *a posteriori*, li jid'lu fil-kontijiet dazji doganali mhux miżbura u billi jintalab l-irkupru mingħand l-importatur, huwa obbligu tagħhom, skont l-Artikolu 236(1) tal-Kodiċi Doganali li jwettqu rimors jew ma'fra ta' dawn id-dazji jekk u sa fejn isej, sussegwentement, b'mod partikolari, li l-ammont tagħhom jid'ol fil-kontijiet bi ksur tal-Artikolu 220(2)(b) ta' dan il-kodiċi.

41 Dan ir-rimbors jew ma'fra ta' dazji abbażi tal-Artikolu 236, moqri flimkien mal-Artikolu 220(2)(b) tal-Kodiċi Doganali, għandhom isiru *ex officio* skont it-tielet subparagrafu tal-paragrafu 2 ta' din l-ewwel disposizzjoni jew, skont l-ewwel subparagrafu tal-paragrafu 2 tal-imsemmija dispożizzjoni, malli tiġi preżentata applikazzjoni lill-uffiċju doganali xieraq fi qmien tliet snin mid-data li fiha l-ammont ta' dawk id-dazji inkwistjoni.

42 Madankollu, sa fejn Aqua Pro, fl-ewwel fażi tagħha, kif jirriżulta mid-deċiżjoni tar-rinviju, ikkontestat quddiem l-amministrazzjoni, id-d'ul fil-kontijiet *a posteriori* tal-ammont ta' dazju li għandu jiġi rkuprat, hija l-qorti nazzjonali li għandha tiddetermina jekk Aqua Pro ppreżentatx applikazzjoni lill-uffiċju doganali kkonfermat għal ma'fra jew rimbors fis-sens tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 236(2) moqri flimkien mal-Artikolu 220(2)(b) tal-Kodiċi Doganali, jew jekk abx azzjoni kontra d-deċiżjoni tal-awtoritajiet fiskali li jqisu l-ammont tad-dazji inkwistjoni u li jimponu qas fuq Aqua Pro b'ala importatur, rimedju amministrattiv, kif previst fl-Artikolu 243 tal-Kodiċi Doganali, quddiem l-awtorità doganali ma'tura għal dak il-għan skont il-paragrafu 2 (a) ta' dan l-Artikolu.

43 F'dan ir-rigward, għandu jiġi kkonstatat li, għalkemm il-Kodiċi Doganali jipprevedi, b'mod partikolari fl-Artikoli 236 u 239, għal proċedura speċifika għall-ma'fra jew rimbors ta' dazji doganali fil-każ, b'mod partikolari, ta' d'ul fil-kontijiet bi ksur tal-Artikolu 220(2)(b) ta' dan il-kodiċi, persuna taxxabbli tista' wkoll tagħmel uġu minn dik id-dispożizzjoni sabiex topponi d-d'ul fil-kontijiet *a posteriori* ta' dazji fuq l-importazzjoni, b'mod partikolari fil-kuntest ta' rimedju amministrattiv jew udidzjarju fis-sens tal-Artikolu 243 tal-imsemmi kodiċi.

44 Fil-fatt, skont din id-dispożizzjoni, persuna taxxabbli ġeneralment ikollha dritt ta' rimedju amministrattiv jew żudizzjarju kontra d-deċiżjonijiet kollha meħuda mill-awtoritajiet li għandhom x'jaqsmu mal-applikazzjoni tar-regoli doganali u li jirrigwardaw l-applikazzjoni tal-leġiżlazzjoni doganali li jirrigwardawh direttament u individwalment.

45 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet preċedenti, ir-risposta għad-domanda 1 (b) għandha tkun li l-Artikolu 220(2)(b) kif ukoll l-Artikoli 236, 239, u 243 tal-Kodiċi Doganali għandhom jiġu interpretati fis-sens li fil-kuntest ta' rimedju amministrattiv jew żudizzjarju fis-sens tal-Artikolu 243 ta' dan il-Kodiċi ppreżentat kontra deċiżjoni mill-amministrazzjoni fiskali kompetenti li jdaġġu fil-kontijiet, *a posteriori*, ammont ta' dazji tal-importazzjoni u li jimponu żlas fuq l-importatur, dan tal-aħar jista' jinvoka aspettattivi leġittimi skont l-Artikolu 220(2)(b) tal-imsemmi kodiċi sabiex jopponi dan id-dewġ fil-kontijiet, irrispettivament minn jekk l-importatur ikunx ippreżentat applikazzjoni għal maħfra jew rimbors ta' dawk id-dazji konformement mal-proċedura stabbilita fl-Artikoli 236 u 239 tal-istess kodiċi.

Fuq il-punt (c) tal-ewwel domanda

46 Permezz tal-punt (c) tal-ewwel domanda tagħha, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi jekk l-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 236 (2) tal-Kodiċi Doganali għandux jiġi interpretat fis-sens li d-deċiżjoni tal-awtoritajiet it-tejdid inkunsiderazzjoni jew id-determinazzjoni tal-obbligu li jiġi d-dazji huma s-suġġett ta' rimedju amministrattiv jew żudizzjarju għandu l-effett li jestendi t-terminu għas-sottomissjoni ta' applikazzjoni għal maħfra jew rimbors ta' dazji.

47 Sa fejn din il-kwistjoni hija bbażata fuq il-premessa, invalidata bir-risposta għall-punt (b) tal-ewwel domanda, li tgħid li l-possibbiltà li tinvoka, f'rimedju amministrattiv jew żudizzjarju, l-aspettattivi leġittimi, skont l-Artikolu 220(2)(b) tal-Kodiċi Doganali, tkun suġġetta għat-tressiq ta' applikazzjoni għal maħfra jew rimbors ta' dazji doganali abbażi tal-Artikolu 236 ta' dan il-kodiċi, ma hemmx lok ta' twebiba.

Fuq il-punt (d) tal-ewwel domanda

48 Permezz tal-punt(d) tal-ewwel domanda tagħha, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi jekk u sa fejn l-Artikolu 869(b) tar-Regolament ta' Implementazzjoni għandu jiġi interpretat fis-sens li l-kwistjoni ta' jekk għandhomx jidġu fil-kontijiet jew jinżafu d-dazji doganali meta jkun jaqbel li jiġu ma tiġix kkunsidrata deċiżjoni li tkun qiegħdet adottata dwar is-suġġett fir-rigward ta' Stat Membru ieor.

49 Mill-Artikolu 869 (b) tar-Regolament ta' Implementazzjoni jirriżulta li, meta l-awtoritajiet doganali jikkunsidraw li l-kundizzjonijiet kollha stabbiliti fl-Artikolu 220(2)(b) tal-Kodiċi Doganali huma sodisfatti, huma jiddeċiedu huma stess li ma jdaġġu fil-kontijiet id-dazji mhux miżbura *a posteriori*, għajr jekk il-Kummissjoni għandha tiġi nnotifikata konformement mal-Artikolu 871 ta' dan ir-regolament.

50 L-imsemmi Artikolu 871 jistabbilixxi fil-paragrafu 1 il-kundizzjonijiet li taħthom il-Kummissjoni għandha tiġi nnotifikata sabiex il-każ ikun jista' jiġi solvut skont il-proċedura prevista fl-Artikoli 872 sa 876 tar-Regolament ta' Implimentazzjoni, filwaqt li jipprevedi, fil-paragrafu (2) tiegħu, li, f'eww kundizzjonijiet, ma hemmx lok li jsir dan ir-riferiment, jiġifieri meta l-Kummissjoni tkun diġà adottat deċiżjoni skont l-imsemmija proċedura dwar każ fejn kwistjonijiet ta' fatt u liġi min-naħa l-waħda, u min-naħa l-oħra, fejn diġà hija notifikata b'każ fejn jitressqu provi ta' fatti u ta' liġi komparabbli.

51 F'dan ir-rigward, mid-deċiżjoni tar-rinviju u mid-diċjura tal-punt (d) tal-ewwel domanda jirriżulta li l-qorti tar-rinviju jitolqu mill-premessa li, b'mod partikolari, minnabba nuqqas ta' komparabbiltà tal-każ ma' dak imsemmi b'deċiżjoni tal-Kummissjoni fir-rigward tal-Finlandja, dawk

i?ew? kundizzjonijiet ma humiex sodisfatti fi?irkustanzi tal-ka?.

52 F'dan il-kuntest, konformement mal-Artikolu 869 tar-Regolament ta' Implementazzjoni, moqri flimkien mal-Artikolu 871 ta' dan ir-regolament, l-awtoritajiet doganali ma jistg?ux jidde?iedu huma nnifishom li ma jda??lux fil-kontijiet *a posteriori* d-dazji mhux mi?bura billi jqisu li l-kundizzjonijiet g?all-invokazzjoni ta' aspettattivi le?ittimi skont l-Artikolu 220(2)(b) tal-Kodi?i Doganali huma sodisfatti u huma obbligati jirreferu d-dokumentazzjoni lill-Kummissjoni jekk wa?da mis-sitwazzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 871(1) tar-Regolament ta' implimentazzjoni tkun pre?enti fi?-?irkustanzi tal-ka?. Konsegwentement, l-awtoritajiet doganali huma obbligati jirreferu d-dokumentazzjoni lill-Kummissjoni meta jqisu li din tal-a??ar wettqet ?ball fis-sens tal-imsemmija disposizzjoni tal-Kodi?i Doganali, meta ?-?irkustanzi tal-ka? huma marbuta mar-ri?ultati ta' investigazzjoni tal-Unjoni fis-sens tal-imsemmija dispo?izzjoni tar-Regolament ta' Implimentazzjoni, jew meta l-ammont ta' dazju inkwistjoni huwa ta' EUR 500 000 jew iktar.

53 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet pre?edenti, ir-risposta li g?andha ting?ata g?all-punt(d) tal-ewwel domanda g?andha tkun li l-Artikolu 869(b) tar-Regolament ta' Implementazzjoni g?andu ji?i interpretat fis-sens li, fin-nuqqas ta' de?i?joni jew pro?edura tal-Kummissjoni fis-sens tal-Artikolu 871(2) ta' dan ir-regolament, f'sitwazzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, l-awtoritajiet doganali ma jistg?ux huma nnifishom ma jda??lux fil-kontijiet *a posteriori* d-dazji mhux mi?bura u billi jqisu li l-kundizzjonijiet g?all-invokazzjoni ta' aspettattivi le?ittimi skont l-Artikolu 220(2)(b) tal-Kodi?i Doganali huma sodisfatti u li dawk l-awtoritajiet huma obbligati li jirreferu d-dokumentazzjoni lill-Kummissjoni, jew meta l-imsemmija awtoritajiet jikkunsidraw li l-Kummissjoni wettqet ?ball fis-sens tal-imsemmija dispo?izzjoni tal-Kodi?i Doganali, jew fejn i?-?irkustanzi tal-ka? fil-kaw?a prin?ipali huma marbuta mar-ri?ultati ta' investigazzjoni, investigazzjoni tal-Unjoni fis-sens tat-tieni in?i? tat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 871(1) tar-Regolament ta' Implementazzjoni jew meta l-ammont tad-dazji inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali huwa ta' EUR 500 000 jew iktar.

Fuq il-punt (a) tat-tieni domanda

54 Permezz tal-punt (a) tat-tieni domanda tag?ha, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi jekk l-Artikolu 220 (2) (b) tal-Kodi?i Doganali g?andux ji?i interpretat fis-sens li l-informazzjoni f'rapport tal-OLAF dwar l-a?ir tal-awtoritajiet doganali tal-Istat esportatur u tal-esportatur g?andu jkollha l-istatus ta' prova jew jekk l-awtoritajiet doganali humiex obbligati jwettqu verifiki *a posteriori* f'dan ir-rigward.

55 Preliminarjament, g?andu ji?i osservat li l-Qorti tal-?ustizzja di?à kellha l-okka?joni tidde?iedi, fil-punt 48 tas-sentenza tag?ha tas-16 ta' Marzu 2017, Veloserviss (C-47/16, EU:C:2017:220) b'risposta g?al mistoqsija simili mqajma wkoll mill-Augst?k?s tiesas Administrat?vo lietu departaments (qorti suprema, dipartiment tal-affarijiet amministrattivi), li, sa fejn ikun fih informazzjoni rilevanti, rapport tal-OLAF jista' ji?i kkunsidrat sabiex ji?i stabbilit jekk ?ewx sodisfatti l-kundizzjonijiet li ta?thom importatur jista' jinvoka l-aspettattivi le?ittimi skont l-Artikolu 220 (2) (b) tal-Kodi?i Doganali.

56 Barra minn hekk, kif jirri?ulta b'mod korrett mill-qorti tar-rinviju u kif osservaw ?ustament il-partijiet, jirri?ulta mill-Artikolu 9 (2) tar-regolament dwar l-investigazzjonijiet tal-OLAF li tali rapporti jikkostitwixxu, bl-istess mod u ta?t l-istess kundizzjonijiet b?ar-rapporti amministrattivi mfassla mill-ispetturi amministrattivi nazzjonali, provi ammissibbli fil-pro?eduri amministrattivi jew ?udizzjarji tal-Istat Membru li fih l-u?u tag?hom huwa me?tie?.

57 Madankollu, kif jirri?ulta wkoll mis-sentenza tas-16 ta' Marzu 2017 Veloserviss, (C-47/16, UE: C: 2017: 220), sakemm tali rapport ikun fih biss deskrizzjoni ?enerali tas-sitwazzjoni inkwistjoni, li hija r-responsabbiltà tal-qorti ma jstax wa?du jkun bi??ejjed biex jistabbilixxi jekk dawk il-kundizzjonijiet humiex sodisfatti fl-aspetti kollha, b'mod partikolari fir-rigward tal-a?ir

rilevanti tal-esportatur jew, fejn xieraq, l-awtoritajiet doganali tal-Istat esportatur (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tas-16 ta' Marzu 2017, Veloserviss, C-47/16, EU:C:2017:220, punti 49 u 50).

58 F'dawn i?-irkustanzi, konformement ma' din il-urisprudenza, fil-prin?ipju, huwa l-kompitu tal-awtoritajiet doganali tal-Istat ta' importazzjoni sabiex jiprodu?u l-prova, permezz ta' provi addizzjonali, li l-?ru?, mill-awtoritajiet doganali tal-Istat ta' esportazzjoni, ta' ?ertifikat ta' ori?ini "Formola A" inkorrett huwa attribwibbli g?all-pre?entazzjoni mhux e?atta tal-fatti mill-esportatur (ara s-sentenza tas-16 ta' Marzu 2017, Veloserviss, C-47/16, EU:C:2017:220, punti 47 u 50).

59 Minn dan jirri?ulta li, g?alkemm l-informazzjoni li tinsab f'rapport tal-OLAF hija wa?da mill-provi li g?andhom jittie?du inkunsiderazzjoni sabiex ji?i stabbilit jekk il-kundizzjonijiet li ta?thom importatur jista' jinvoka aspettattivi le?ittimi, skont l-Artikolu 220(2)(b) tal-Kodi?i Doganali huma sodisfatti, tali rapport jista' juri, fid-dawl tal-informazzjoni li hemm fih insuffi?jenti sabiex ji?i stabbilit suffi?jentement skont il-li?i jekk dawn il-kundizzjonijiet humiex fil-fatt sodisfatti fl-aspetti kollha.

60 Konsegwentement, l-awtoritajiet doganali jistg?u jintalbu jipprovdu provi addizzjonali f'dan is-sens, b'mod partikolari rigward l-a?ir rilevanti tal-esportatur jew tal-awtoritajiet doganali tal-Istat esportatur, b'mod partikolari billi twettaq verifiki *a posteriori*.

61 F'dan ir-rigward, hija ?urisprudenza stabbilita li l-imsemmija awtoritajiet g?andhom setg?a diskrezzjonali wiesg?a sabiex iwettqu verifiki *a posteriori* (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tat-12 ta' Lulju 2012, Südzucker *et*, C-608/10, C-10/11 u C-23/11, EU:C:2012:444, punti 48 u 50, kif ukoll tal-10 ta' Di?embru 2015, Veloserviss, C-427/14, EU:C:2015:803, punti 27 u 28).

62 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet pre?edenti, ir-risposta li g?andha ting?ata g?all-punt (a) tat-tieni domanda g?andha tkun li l-Artikolu 220(2)(b) tal-Kodi?i Doganali g?andu ji?i interpretat fis-sens li l-informazzjoni f'rapport tal-OLAF dwar l-a?ir tal-awtoritajiet doganali tal-Istat esportatur u tal-esportatur huma fost il-prova li trid ti?i kkunsidrata sabiex ji?i stabbilit jekk il-kundizzjonijiet li ta?thom importatur jista' jinvoka aspettattivi le?ittimi, skont din id-dispo?izzjoni huma sodisfatti. Madanakollu, sa fejn rapport b?al dan juri li ma huwiex bi??ejjed sabiex jistabbilixxi suffi?jentement skont il-li?i jekk dawk il-kundizzjonijiet humiex fil-fatt sodisfatti fl-aspetti kollha, hija l-qorti nazzjonali li g?andha tevalwa, l-awtoritajiet doganali jistg?u jintalbu sabiex jipprovdu provi addizzjonali g?al dak il-g?an, b'mod partikolari fit-twettiq ta' verifiki *a posteriori*.

Fuq il-parti (b) tat-tieni domanda

63 Permezz tal-punt (b) tat-tieni domanda tag?ha, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi jekk l-Artikolu 220(2)(b) tal-Kodi?i Doganali g?andux ji?i interpretat fis-sens li, sabiex ji?i ddeterminat jekk il-kundizzjonijiet li ta?thom importatur jista' jinvoka aspettattivi le?ittimi, skont din id-dispo?izzjoni, humiex sodisfatti, l-informazzjoni miksuba f'verifika *a posteriori* tie?u pre?edenza fuq dik li tinsab f'rapport tal-OLAF.

64 Huwa ?ar mill-Artikolu 9(2) tar-Regolament ta' Investigazzjoni tal-OLAF, b'mod partikolari, li r-rapporti tal-OLAF huma su??etti g?all-istess regoli ta' evalwazzjoni b?al dawk applikabbli g?ar-rapporti amministrattivi mfassla minn spetturi amministrattivi nazzjonali u g?andhom valur identiku g?al dawn.

65 Konsegwentement, l-informazzjoni miksuba minn verifika *a posteriori* ma tie?u l-ebda pre?edenza fuq informazzjoni li tinsab f'rapport tal-OLAF.

66 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet pre?edenti, ir-risposta li g?andha ting?ata g?all-punt (b) tat-tieni domanda g?andha tkun li l-Artikolu 220(2)(b) tal-Kodi?i Doganali g?andu ji?i interpretat fis-sens li l-qorti tar-rinviju, fid-dawl ta' skont il-provi kollha konkreti tal-kaw?a prin?ipali, u, b'mod

partikolari, il-provi mi?juba g?al dan il-g?an mill-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, jekk il-kundizzjonijiet li ta?thom importatur jista' jinvoka l-aspettativa le?ittima, skont din id-dispo?izzjoni, ?ew sodisfatti. G?all-finijiet ta' din l-evalwazzjoni, l-informazzjoni miksuba f'verifika *a posteriori* ma tie?u l-ebda pre?edenza fuq informazzjoni li tinsab f'rapport tal-OLAF.

Fuq il-punt (?) tat-tieni domanda

67 Permezz tal-punt (?) tat-tieni domanda tag?ha, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi jekk l-Artikolu 875 tar-Regolament ta' Implementazzjoni g?andux ji?i interpretat fis-sens li Stat Membru huwa marbut b'de?i?joni tal-Kummissjoni fis-sens tal-Artikolu 873 ta' dan ir-regolament, indirzzat lil Stat Membru ie?or u adottat abba?i ta' rapport tal-OLAF dwar l-a?ir tal-awtoritajiet u ta' esportatur minn Stat terz.

68 Konformement mal-Artikolu 875 tar-Regolament ta' Implementazzjoni, meta de?i?joni adottata konformement mal-Artikolu 873 ta' dan ir-regolament jistabilixxu li s-sitwazzjoni e?aminata tippermetti li ma jidda?lux fil-kontjiet *a posteriori* d-dazji inkwistjoni, il-Kummissjoni tista' tispe?ifika l-kundizzjonijiet li fihom l-Istati Membri jistg?u, ma jda??lux fil-kontjiet *a posteriori* d-dazji f'ka?ijiet fejn je?istu provi ta' fatt u ta' li?i komparabbli.

69 Minn dan isegwi li Stat Membru, u b'mod iktar partikolari l-korpi amministrattivi u ?udizzjarji tieg?u (ara, f'dan is-sens, is-sentenza Heuschen & Schrouff Ori?ntal Foods Trading, C-375/07, EU:C:2008:645, punt 64), huwa marbut, skont il-kundizzjonijiet spe?ifikati mill-Kummissjoni, permezz tal-evalwazzjonijiet mag?mula minnha f'de?i?joni adottata abba?i tal-Artikolu 873 tar-Regolament ta' Implementazzjoni, fir-rigward ta' Stat Membru ie?or, f'ka?ijiet o?ra fejn je?istu provi ta' fatt u ta' li?i komparabbli.

70 F'dan ir-rigward, essenzjalment g?all-istess ra?unijiet b?al dawk stabbiliti fil-paragrafi 55 u 56 ta' din is-sentenza, jista' ji?i kkunsidrat rapport tal-OLAF biex ji?i ddeterminat jekk ka? partikolari huwiex, fis-sens deskritt hawn fuq, komparabbli g?al dak li kien is-su??ett ta' de?i?joni tal-Kummissjoni me?uda fuq il-ba?i tal-Artikolu 873 tar-Regolament ta' Implementazzjoni.

71 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet pre?edenti, ir-risposta li g?andha ting?ata g?all-punt (?) tat-tieni domanda, g?andha tkun li l-Artikolu 875 tar-Regolament ta' Implementazzjoni g?andu ji?i interpretat fis-sens li Stat Membru huwa marbut, skont il-kundizzjonijiet spe?ifikati mill-Kummissjoni konformement ma' dan l-artikolu, bl-evalwazzjonijiet mag?mula minnha f'de?i?joni adottata abba?i tal-Artikolu 873 ta' dan ir-regolament fir-rigward ta' Stat Membru ie?or f'ka?ijiet fejn je?istu provi ta' fatt u ta' li?i komparabbli, fatt li g?andu ji?i evalwat mill-awtoritajiet tieg?u u mill-qrati tieg?ufid-dawl, b'mod partikolari, tal-informazzjoni li tirrigwarda l-a?ir tal-esportatur jew dak tal-awtoritajiet doganali tal-Istat esportatur kif jirri?ulta minn rapport tal-OLAF li fuqu hija bba?ata dik id-de?i?joni.

Fuq il-punt d) tat-tieni domanda

72 Permezz tal-punt (d) tat-tieni domanda tag?ha, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi jekk l-Artikolu 220(2) (b) tal-Kodi?i Doganali u l-Artikolu 875 tar-Regolament ta' Implementazzjoni g?andhomx ji?u interpretati fis-sens li g?andha ssir verifika *a posteriori* u li g?andha tintu?a l-informazzjoni li tirri?ulta meta minnha, meta, abba?i ta' rapport tal-OLAF, il-Kummissjoni tkun adottat de?i?joni li ma dda??alx fil-kontjiet tad-dazji konformement mal-Artikoli 873 u 875 tar-Regolament ta' Implementazzjoni.

73 Kif ?ie rrilevat fil-punt 61 ta' din is-sentenza, l-awtoritajiet doganali g?andhom setg?a diskrezzjonali wiesg?a sabiex iwettqu verifiki *a posteriori* u sabiex ti?bed il-konkluzjonijiet ne?essarji (ara, b'mod partikolari, is-sentenza tal-10 ta' Di?embru 2015, Veloserviss, C?427/14,

EU:C:2015:803, punti 27 u 28).

74 Dawk l-awtoritajiet jistg?u, fil-prin?ipju jag?mlu l-verifiki *a posteriori* li huma jqisu ne?essarji u ju?aw l-informazzjoni miksuba matul dawn il-verifiki kemm biex jivverifikaw jekk il-kundizzjonijiet li ta?thom importatur jista jinvoka aspettattivi le?ittimi, skont l-Artikolu 220(2)(b) tal-Kodi?i Doganali, kif ukoll, b?mod iktar spe?ifiku, sabiex ji?i ddeterminat jekk kaw?a mressqa quddiemhom hijiex paragonabbli fis-sens tal-Artikolu 875 tar-Regolament ta? Implementazzjoni, ma? ka? li huwa s-su??ett ta? de?i?joni li ma dda??alx fil-kontijiet id-dazji li l-Kummissjoni tkun adottat skont l-Artikolu 873 ta? dan ir-regolament.

75 Konsegwentement, ir-risposta li g?andha ting?ata g?all-punt (d) tat-tieni domanda g?andha tkun li l-Artikolu 220(2)(b) tal-Kodi?i Doganali u l-Artikolu 875 tar-Regolament ta? Implementazzjoni g?andhom ji?u interpretati fis-sens li l-awtoritajiet doganali jistg?u jwettqu kwalunkwe verifiki *a posteriori* li jidhrilhom me?tie?a u ju?aw l-informazzjoni miksuba matul dawn il-verifiki kemm biex ji?i a??ertat jekk il-kundizzjonijiet li ta?thom importatur jista? jinvoka aspettattivi le?ittimi skont l-Artikolu 220(2)(b) tal-Kodi?i Doganali huma sodisfatti, kif ukoll sabiex ji?i ddeterminat jekk ka? imressaq quddiemhom ikunx fih provi ta? fatt u ta? li?i “komparabbli” fis-sens tal-Artikolu 875 tar-Regolament ta? Implementazzjoni, g?al ka? li huwa s-su??ett ta? de?i?joni li ma da??litx id-dazji li l-Kummissjoni tkun adottat skont l-Artikolu 873 ta? dan ir-regolament.

Fuq it-tielet domanda

76 Permezz tat-tielet domanda tag?ha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk u sa fejn l-Artikolu 220(2)(b) tal-Kodi?i Doganali g?andu ji?i interpretat fis-sens li l-fatt li l-importazzjoni ta? merkanzija b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali saret abba?i ta? akkordju ta? distribuzzjoni hija rilevanti sabiex ji?i evalwat jekk, b?al fil-kaw?a prin?ipali, il-kundizzjonijiet g?all-invokazzjoni tal-aspettattivi le?ittimi skont din id-dispo?izzjoni, ?ewx sodisfatti.

77 Peress li l-Artikolu 220(2)(b) tal-Kodi?i Doganali huwa ma?sub, kif ?ie mfakkar fil-punt 37 ta? din is-sentenza, sabiex ji?u protetti l-aspettattivi le?ittimi ta? persuna taxxabli fir-rigward tal-fondatezza tal-provi kollha involuti fid-de?i?joni biex ji?u rkuprati d-dazji doganali, ma tistax ti?i konklua mill-kliem ta? din id-dispo?izzjoni jew mill-g?an tag?ha li persuna taxxabli li tkun importat il-merkanzija kkon?ernata abba?i ta? ftehim ta? distribuzzjoni ma tistax tibba?a ru?ha, ta?t l-istess kundizzjonijiet, fuq aspettattivi le?ittimi skont din id-dispo?izzjoni, b?al persuna taxxabli g?all-importazzjoni ta? dik il-merkanzija billi tixtrihom direttament mill-esportatur.

78 F?dan ir-rigward, g?andu jtfakkar li, kif jirri?ulta minn ?urisprudenza stabbilita, importatur ma jistax utilment jinvoka aspettattivi le?ittimi ta?t l-imsemmija dispo?izzjoni, u g?alhekk jibbenefika minn e??ezzjoni ta? rkupru *a posteriori* li hija prevista, biss jekk tliet rekwi?iti kumulattivi ji?u sodisfatti. Qabel kollox je?tie? li d-dazji ma jkunux in?abru b?ri?ultat ta? ?ball tal-awtoritajiet kompetenti nnifishom, sussegwentement, li l-i?ball imwettaq minn dawn tal-a??ar ma setg?etx ra?onevolment tinduna bih il-persuna su??etta g?ad-dazju li ta?ixxi *in bona fide* u, fl-a??ar nett, li din tal-a??ar osservat id-dispo?izzjonijiet kollha previsti mil-le?i?lazzjoni fis-se?? f?dak li jikkon?erna d-dikjarazzjoni doganali tag?ha (ara, b?mod partikolari, is-sentenzi tat-18 ta? Ottubru 2007, *Agrover*, C-173/06, EU:C:2007:612, punt 35, u tal-15 ta? Di?embru 2011, *Afasia Knits Deutschland*, C-409/10, EU:C:2011:843, punt 47).

79 Dawn il-kundizzjonijiet joperaw, essenzjalment, kondivi?joni tar-riskju minn ?balji jew irregolaritajiet li jivvizzjaw dikjarazzjoni doganali skont l-a?ir u d-dili?enza ta? kull wie?ed mill-atturi involuti, ji?ifieri l-awtoritajiet kompetenti tal-Istat ta? esportazzjoni u l-Istat importatur, l-esportatur kif ukoll l-importatur (is-sentenza tas-16 ta? Marzu 2017, *Veloserviss*, C-47/16, EU:C:2017:220, punt 25).

80 F'dan il-ka?, jirri?ulta mid-de?i?joni tal-qorti tar-rinviju li tistaqsi, b'mod iktar partikolari, dwar l-importanza ta' ftehim ta' distribuzzjoni u, b'mod partikolari, in-nuqqas ta' relazzjonijiet diretti mal-esportatur li tirri?ulta f'evalwazzjoni ta' jekk Aqua Pro kinitx persuna taxxabli jew setg?etx tivverifika jekk i?-?ertifikat "Formola A" kienx in?are? kif suppost.

81 G?aldaqstant, it-tielet domanda tikkon?erna b'mod iktar spe?ifiku l-evalwazzjoni, fid-dawl ta' tali ?irkustanzi, tat-tieni kundizzjoni msemmija fil-?urisprudenza msemmija fil-punt 78 ta' din is-sentenza, dwar in-nuqqas tal-awtoritajiet kompetenti u, g?alhekk, id-dili?enza li importatur, li ja?ixxi fuq il-ba?i ta' ftehim ta' distribuzzjoni, g?andu juri.

82 F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet ripetutament li huma l-operaturi ekonomi?i li g?andhom jadottaw, fil-kuntest tar-relazzjonijiet kuntrattwali tag?hom, il-mi?uri ne?essarji sabiex jiprote?u rwie?hom kontra r-riskju ta' azzjoni ta' rkurpu *a posteriori*, u li tali prevenzjoni tista', b'mod partikolari, tikkonsisti fil-fatt, g?all-persuna taxxabli, li tikseb mill-parti kontraenti l-o?ra, matul jew wara l-konklu?joni tal-kuntratt, il-provi kollha li jikkonfermaw li l-merkanzija ?ejja mill-Istat benefi?jarju tal-iskema ta' preferenzi tariffarji ?eneralizzati, inklu?i dokumenti li jstabbilixxu din l-ori?ini (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tat-8 ta' Novembru 2012, Lagura Vermögensverwaltung, C-438/11, EU:C:2012:703, punti 30 u 31, kif ukoll tas-16 ta' Marzu 2017, Veloserviss, C-47/16, EU:C:2017:220, punt 38).

83 Il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet ukoll li l-operaturi ekonomi?i, peress li huma stess g?andhom dubji dwar l-applikazzjoni e?atta tad-dispo?izzjonijiet li bin-nuqqas ta' implementazzjoni tag?hom jistg?u jwasslu g?al dejn doganali jew inkwantu g?ad-definizzjoni tal-ori?ini tal-merkanzija, li jiksbu informazzjoni u li jfittxu l-kjarifiki kollha possibbli sabiex jivverifikaw jekk dawn id-dubji humiex i??ustifikati (ara f'dan is-sens, b'mod partikolari, is-sentenzi tal-14 ta' Mejju 1996, Faroe Seafood *et* u Føroya Fiskasøla, C-153/94 u C-204/94, EU:C:1996:198, punt 100 ; tal-11 ta' Novembru 1999, Söhl & Söhlke, C-48/98, EU:C:1999:548, punt 58, kif ukoll tas-16 ta' Marzu 2017, Veloserviss, C-47/16, EU:C:2017:220, punt 37).

84 F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-?ustizzja, di?à spe?ifikat li hija r-responsabbiltà tal-importatur, b?ala parti mill-obbligu ta' dili?enza tieg?u, meta minkejja li hemm ra?unijiet manifesti sabiex ti?i ddubitata l-e?attezza ta' ?ertifikat ta' ori?ini "Formola A", importatur ikun naqas milli jinvestiga, sa fejn ikun possibbli, i?-?irkustanzi tal-?ru? ta' dan i?-?ertifikat (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tas-16 ta' Marzu 2017, Veloserviss, C-47/16, EU:C:2017:220, punti 39 u 43).

85 Madankollu, il-prin?ipji msemmija iktar 'il fuq japplikaw bl-istess mod g?al sitwazzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li fiha l-importatur, min?abba l-fatt li huwa jimporta l-prodotti kkon?ernati fuq il-ba?i ta' ftehim ta' distribuzzjoni mal-operatur terz, ma g?andux relazzjoni kuntrattwali diretta mal-esportatur ta' din il-merkanzija.

86 G?alhekk importatur li naqas milli jinvestiga b'dan il-mod ming?and kontraent fi ftehim ta' distribuzzjoni li abba?i tieg?u l-merkanzija kkon?ernata hija importata sabiex ti?i vverifikata l-e?attezza ta?-?ertifikat ori?ini "Formola A" ma?ru? g?al din il-merkanzija, ma tistax tinvoka aspettattivi le?ittimi fis-sens tal-Artikolu 220(2)(b) tal-Kodi?i Doganali g?ar-ra?uni li l-i?ball imwettaq mill-awtorità kompetenti ma setax, fid-dawl ta' dan il-ftehim ta' distribuzzjoni, ji?i ra?onevolment identifikat minn persuna taxxabli ta' *bona fide* fis-sens tat-tieni kundizzjoni msemmija fil-?urisprudenza mfakkra fil-paragrafu 78 ta' din is-sentenza.

87 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet pre?edenti, ir-risposta li g?andha ting?ata g?at-tielet domanda g?andha tkun li l-Artikolu 220 (2) (b) tal-Kodi?i Doganali g?andu ji?i interpretat fis-sens li l-fatt li importatur ikun importa merkanzija abba?i ta' ftehim ta' distribuzzjoni ma taffettwax il-kapa?ità tieg?u li jafferma l-aspettattivi le?ittimi tieg?u ta?t l-istess kundizzjonijiet b?al importatur li

importa merkanzija billi jixtrihom direttament ming?and l-esportatur, ji?ifieri, jekk ji?u sodisfatti tliet kundizzjonijiet kumulattivi. Je?tie?, qabel kollox, li d-dazji ma jkunux in?abru b?ri?ultat ta' ?ball tal-awtoritajiet kompetenti nnifishom, sussegwentement, li dan l-i?ball huwa ta' natura tali li ma setg?etx ra?onevolment tinduna bih il-persuna taxxabli li ta?ixxi *in bona fide* u, fl-a??ar nett, li din tal-a??ar osservat id-dispo?izzjonijiet kollha fis-se?? f'dak li jikkon?erna d-dikjarazzjoni doganali tag?ha. G?al dak il-g?an, dan l-importatur g?andu jiprote?i lilu nnifsu kontra r-riskji ta' azzjoni g?al irkupru *a posteriori*, b'mod partikolari billi jfittex li jikseb ming?and il-kontraent tal-imsemmi ftehim ta' distribuzzjoni minn ?mien g?al ?mien jew wara konklu?joni tieg?u, bil-provi kollha li jikkonfermaw l-e?attezza tal-?ru? ta?-?ertifikat ta' ori?ini "Formola A" g?al dik il-merkanzija. G?alhekk, aspettattivi le?ittimi fis-sens ta' dik id-dispo?izzjoni, b'mod partikolari, fejn, g?alkemm hemm ra?unijiet ?ari g?al dubju dwar il-korrettezza ta' ?ertifikat ta' ori?ini "Formola A", l-importatur astjena milli jinvestiga mal-imsemmi kontraent dwar i?-?irkustanzi tal-?ru? ta' dan i?-?ertifikat biex jivverifika jekk dawn id-dubji humiex i??ustifikati.

Fuq l-ispejje?

88 Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allu lura.

G?al dawn il-motivi, Il-Qorti tal-?ustizzja (Is-Sitt Awla) taqta' u tidde?iedi:

- 1) L-Artikolu 217(1) u l-Artikolu 220(1) tar-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 2913/92, tat-12 ta' Ottubru 1992, li jwaqqaf il-Kodi?i Doganali tal-Komunità, kif emendat bir-Regolament (KE) Nru 2700/2000, tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tas-16 ta' Novembru 2000, g?andhom ji?u interpretati fis-sens li f'ka? ta' rkupru *a posteriori*, l-ammont ta' dazji dovuti kkonstatati mill-awtoritajiet huwa meqjus li da?al fil-kontijiet meta l-awtoritajiet doganali jinkludu dan l-ammont fil-kotba tal-kontijiet jew f'kull mezz ie?or ekwivalenti, irrispettivament minn jekk id-de?i?joni tal-awtoritajiet dwar id-d?ul fil-kontijiet jew id-determinazzjoni tal-obbligu ta' ?las tad-dazji, irrispettivament mill-kontestazzjoni amministrattiva jew ?udizzjarja ta' din id-de?i?joni.**
- 2) L-Artikolu 220(2)(b), kif ukoll l-Artikoli 236, 239, u 243 tar-Regolament Nru 2913/92, kif emendat bir-Regolament Nru 2700/2000, g?andhom ji?u interpretati fis-sens li, fil-kontest ta' rimedju amministrattiv jew ?udizzjarju, fis-sens tal-Artikolu 243 ta' dan ir-regolament, kif emendat bir-Regolament Nru 2700/2000, ippre?entat kontra de?i?joni tal-amministrazzjoni fiskali kompetenti li dda??al fil-kontijiet *a posteriori*, ammont ta' dazji tal-importazzjoni u li timponi l-?las fuq l-importatur, dan tal-a??ar jista' jinvoka aspettattivi le?ittimi skont l-Artikolu 220(2)(b) tal-imsemmi regolament, kif emendat bir-Regolament Nru 2700/2000, sabiex jopponi dan id-d?ul fil-kontijiet, irrispettivament minn jekk l-importatur ikunx ippre?enta applikazzjoni g?al ma?fra jew rimbors ta' dawk id-dazji konformement mal-pro?edura stabbilita fl-Artikoli 236 u 239 tal-istess regolament.**
- 3) L-Artikolu 869(b) tar-Regolament 2913/92, hekk kif emendat bir-Regolament Nru 955/99, u tal-Artikolu 867a tar-Regolament tal-Kummissjoni (KEE) Nru 2454/93, tat-2 ta' Lulju 1993, li jiffissa d-dispo?izzjonijiet g?all-implementazzjoni tar-Regolament Nru 2913/92, hekk kif emendat bir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 1335/2003, tal-25 ta' Lulju 2003, g?andu ji?i interpretat fis-sens li, fl-assenza ta' de?i?joni jew ta' pro?edura tal-Kummissjoni Ewropea fis-sens tal-Artikolu 871(2) ta' dan ir-regolament kif emendat bir-Regolament Nru 1335/2003, f'sitwazzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, l-awtoritajiet doganali ma jistg?ux huma n nifishom ma jda??lux fil-kontijiet *a posteriori* d-dazji mhux mi?bura, billi jqisu li l-kundizzjonijiet g?all-invokazzjoni ta' aspettattivi le?ittimi skont l-Artikolu 220(2) (b) tal-Kodi?i Doganali huma sodisfatti u li dawk l-awtoritajiet huma obbligati li jirreferu d-dokumentazzjoni lill-Kummissjoni, jew meta l-imsemmija awtoritajiet jikkunsidraw li l-**

Kummissjoni wettqet ?ball fis-sens tal-imsemmija dispo?izzjoni tal-Kodi?i Doganali, jew fejn i?-?irkustanzi tal-ka? fil-kaw?a prin?ipali huma marbuta mar-ri?ultati ta' investigazzjoni tal-Unjoni Ewropea fis-sens tat-tieni in?i? tat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 871 (1) tar-Regolament ta' Implementazzjoni jew meta l-ammont tad-dazji inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali huwa ta' EUR 500 000 jew iktar.

4) L-Artikolu 220(2)(b) tar-Regolament Nru 2913/92, kif emendat bir-Regolament Nru 2700/2000, g?andu ji?i interpretat fis-sens li l-informazzjoni f'rapport tal-Uffi??ju Ewropew ta' Kontra l-Frodi (OLAF) dwar l-a?ir tal-awtoritajiet doganali tal-Istat esportatur u tal-esportatur huma fost il-prova li trid ti?i kkunsidrata sabiex ji?i stabbilit jekk il-kundizzjonijiet li ta?thom importatur jista' jinvoka aspettattivi le?ittimi, skont l-Artikolu 220(2) (b) tal-Kodi?i Doganali huma sodisfatti. Madanakollu, sa fejn rapport b?al dan juri li ma huwiex bi??ejjed sabiex jistabbilixxi suffi?jentement skont il-li?i jekk dawk il-kundizzjonijiet ?ewx effettivament sodisfatti fl-aspetti kollha, hija l-qorti nazzjonali li g?andha tevalwa, l-awtoritajiet doganali jistg?u jintalbu sabiex jiprovdu provi addizzjonali g?al dak il-g?an, b'mod partikolari fit-twettiq ta' verifiki *a posteriori*.

5) L-Artikolu 220(2)(b) tar-Regolament Nru 2913/92, kif emendat bir-Regolament Nru 2700/2000, g?andu ji?i interpretat fis-sens li l-qorti tar-rinviju, fid-dawl ta' skont il-provi kollha konkreti tal-kaw?a prin?ipali, u, b'mod partikolari, il-provi mi?juba g?al dan il-g?an mill-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, jekk il-kundizzjonijiet li ta?thom importatur jista' jinvoka l-aspettittiva le?ittima, skont din id-dispo?izzjoni, ?ewx sodisfatti. G?all-finijiet ta' din l-evalwazzjoni, l-informazzjoni miksuba f'verifika *a posteriori* ma tie?u l-ebda pre?edenza fuq informazzjoni li tinsab f'rapport tal-OLAF.

6) L-Artikolu 875 tar-Regolament ta' Implementazzjoni Nru 2454/93 g?andu ji?i interpretat fis-sens li Stat Membru huwa marbut, skont il-kundizzjonijiet spe?ifikati mill-Kummissjoni konformement ma' dan l-artikolu, bl-evalwazzjonijiet mag?mula minnha f'de?i?joni adottata abba?i tal-Artikolu 873 ta' dan ir-regolament kif emendat bir-Regolament Nru 1335/2003, fir-rigward ta' Stat Membru ie?or f'ka?ijiet fejn je?istu provi ta' fatt u ta' li?i komparabbli, fatt li g?andu ji?i evalwat minn l-awtoritajiet tieg?u u l-qrati tieg?u fid-dawl, b'mod partikolari, tal-informazzjoni li tirrigwarda l-a?ir tal-esportatur jew dak tal-awtoritajiet doganali tal-Istat esportatur kif jirri?ulta minn rapport tal-OLAF li fuqu hija bba?ata dik id-de?i?joni.

7) L-Artikolu 220(2)(b) tar-Regolament Nru 2913/92, kif emendat bir-Regolament Nru 2700/2000 u l-Artikolu 875 tar-Regolament Nru 2454/93, kif emendat bir-Regolament Nru 1335/2003, g?andhom ji?u interpretati fis-sens li li l-awtoritajiet doganali jistg?u jwettqu kwalunkwe verifiki *a posteriori* li jidhrilhom me?tie?a u ju?aw l-informazzjoni miksuba matul dawn il-verifiki kemm biex ji?i a??ertat jekk il-kundizzjonijiet li ta?thom importatur jista' jinvoka aspettattivi le?ittimi skont l-Artikolu 220(2)(b) tar-Regolament Nru 2913/92 kif emendat bir-Regolament Nru 2700/2000, huma sodisfatti, kif ukoll sabiex ji?i ddeterminat jekk ka? imressaq quddiemhom ikunx fih provi ta' fatt u ta' li?i komparabbli fis-sens tal-Artikolu 875 tar-Regolament Nru 2454/93, kif emendat bir-Regolament Nru 1335/2003, g?al ka? li huwa s-su??ett ta' de?i?joni li ma da??litx id-dazji li l-Kummissjoni tkun adottat skont l-Artikolu 873 ta' dan ir-regolament Nru 2454/93, kif emendat bir-Regolament Nru 1335/2003.

8) L-Artikolu 220(2)(b) tar-Regolament Nru 2913/92, kif emendat bir-Regolament Nru 2700/2000, g?andu ji?i interpretat fis-sens li l-fatt li importatur ikun importa merkanzija abba?i ta' ftehim ta' distribuzzjoni ma taffettwax il-kapa?ità tieg?u li jafferma l-aspettattivi le?ittimi tieg?u ta?t l-istess kundizzjonijiet b?al importatur li importa merkanzija billi jixtrihom direttament ming?and l-esportatur, ji?ifieri, jekk ji?u sodisfatti tliet kundizzjonijiet kumulattivi. Je?tie?, qabel kollox, li d-dazji ma jkunx in?abru b'ri?ultat ta' ?ball tal-awtoritajiet kompetenti nnifishom, sussegwentement, li dan l-i?ball huwa ta' natura tali li

ma setg?etx ra?onevolment tinduna bih il-persuna taxxabli li ta?ixxi *in bona fide* u, fl-a??ar nett, li din tal-a??ar osservat id-dispo?izzjonijiet kollha fis-se?? f'dak li jikkon?erna d-dikjarazzjoni doganali tag?ha. G?al dak il-g?an, dan l-importatur g?andu jiprote?i lilu nnifsu kontra r-riskji ta' azzjoni g?al irkupru *a posteriori*, b'mod partikolari billi jfittex li jikseb ming?and il-kontraent tal-imsemmi ftehim ta' distribuzzjoni minn ?mien g?al ?mien jew wara konkluzjoni tieg?u, bil-provi kollha li jikkonfermaw l-e?attezza tal-?ru? ta?-?ertifikat ta' ori?ini "Formola A" g?al dik il-merkanzija. G?alhekk, aspettattivi le?ittimi fis-sens ta' dik id-dispo?izzjoni, b'mod partikolari, fejn, g?alkemm hemm ra?unijiet ?ari g?al dubju dwar il-korrettezza ta' ?ertifikat ta' ori?ini "Formola A", l-importatur astjena milli jinvestiga mal-imsemmi kontraent dwar i?-?irkustanzi tal-?ru? ta' dan i?-?ertifikat biex jivverifika jekk dawn id-dubji humiex i??ustifikati.

Firem

*Lingwa tal-kaw?a: il-Latvjan.